

Ein merkis- dagur

TAD er hugnaligt í hesum tíðum at frætta góð og forkunnug tíðindi. Slík tíðindi eru tey, sum bórast úr Svøríki í fyrradagin um, at svenski ríkisdagurin nú formliga hevði samtykt málið um føroyska handritasavnið, ið gongur undir heitinum »Kongsbókin«.

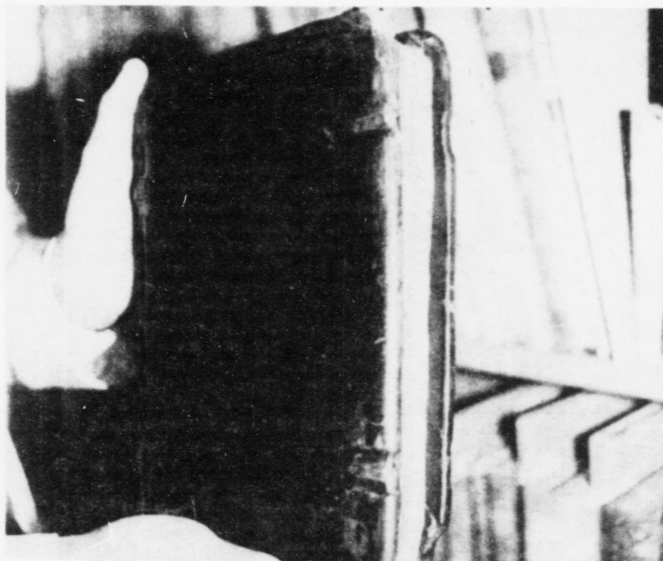
VIT halda, at allir føroyingar fegnast um hetta, hóast vit eru ósamd um so mangt. Ja, vit halda enn tá, at tað er livsneyðugt, at tað hendir okkurt so av og á, sum vit kunnu vera felags um, serstakliga okkurt vit kunnu gleða okkum um í felag. Spjæðingin er so stór í hesum landi, at hon hóttir við at syndra okkum sum tjóð og sum menniskju. Tí er neyðugt, at vit av og á verða mint á, at vit hóast alt eru ein tjóð við felags máli, søgu og mentan.

SAMTYKTIN í svenska ríkisdegnum er ein slík hending. Hon fær ella eigur at fáa okkum at steðga eitt sindur á og hugsa okkum eitt sindur um eitt nú, hvussu vit rækja okkara mentan í viðastu merking. Mentan okkara er undir stórum trysti frá altjóða fjelmið- um — eingin ivi um tað. Men tað er upp til okkum at avgera, um vit lata flóðina úr altjóða fjelmiðlunum taka okkum av fótum. Fyri flestall man val- ið vera greitt: vit skulu brynja okkum

og gera okkum greitt, at tað verður ikki ókeypis hverki so ella so at varð- veita okkara mentunarligu og tjóð- skaparligu eyðkenni. Ella við øðrum orðum: vit mugu framhaldandi reka ein miðvísan og virknan mentunar- politikk.

TAD er kanska ikki rætta lutan at tala um pening til mentan, men tað verður harvið. Tað verður dýrari í seinni at- løgu, um vit fara at skerja júst nú. Tað er eingin ivi um, at allir føroyingar eru góðir við føroyska mentan. Dansurin er við sitt fríska liv, tiltøk verða fram- úr væl vitjað, og tú hittir ongan, sum ikki harmast um, at útvarp og sjón- varp ikki hava tann mentunarliga leik- lut, sum samir seg framkomnum sam- felag. Vit eiga at siggja svensku vina- gerðina í hesum ljósi. Hon gevur okk- um ikki bert ein hin mætasta dýrgrip í Norðurlondum í varðveitslu, men hon er eisini ein viðurkenning av føroysk- ari mentan og granskning. Hon er ein álitisvátan til okkara og hon er eitt gott dømi um, at talan um norður- lenska bróðurskapin ikki bert er tón tala.

SVIAR eru heitastu forsprákarar fyri norðurlenskum samstarvi og teir eru okkara bestu vinir í norðurlenska samfelagnum og teir meina nakað við tí teir siga um norðurlenskan bróður- anda. Hetta hava teir víst so mangan, men ongantið so dyggiliga sum nú. Vit eiga tí at vera teimum takksamir og sýna teimum allan blíðskap og besta vinskapi, sum vit eru før fyri og allastaðir har hetta ber til.

KONGBÓKIN er eitt savn av mið- aldarhandritum, sum antin snúga seg um Føroyar ella eru skrivað í Fø- oyum. Hon goymir upprunan til okk- ara mál og hon prógvar ta serstöðu, Føroyar alla tíðina hava havt fyrst í norska, síðan í danska kongarikinum. Hon var í nýtslu á lættingi í trý hundr- að ár og tá hon verður innlimað í skjalasavn lættingsins, verður hetta savn ein altjóða dýrgripur. Føroya læt- tings savn verður tá at rækka frá 1298

til okkara dagar. Einku annað ting í Norðurlondum kann vísa á nakað, sum líkist hesum. Kongsbókin er so at siga okkara føði- og dópsbræv sum tjóð og tað, at hon nú eftir fyra hundrad árum í útleigd kemur aftur, verður at stimbra okkara mentan, granskning og tjóðskaparliga sjálvsálit. Tí var dagurin 7. desember ein stórv- dagur í Føroya søgu og ein merkisda- gur í norðurlenskum samstarvi.

jamú

Kári var nú bestur!

Nærum alt annað í heimi- num tykist at hava mist áhuga, tí í Eystureuropa hendir so nógv. Allar søg- urnar í »Miðvikuni« vóru haðani, og sovjetiskt pappirsveldi var eitt høvuðsevni — sum um vit einki kenna til tað her hjá okkum.

Hóast einki fantílsí var á skránni í SvF leygardag seinnapartin eydnaðist mær at siggja eina Sín. Hevði væntað, at tey endursendu Sýnina úr vik- uni, men hon var um Pó- land. Ahugaverð sending kortini, og har sást at eis- ini tíðindafólk hjá víð- ágittu BBC bera seg illa at viðhvørt. Mót endanum tosaði Tim Sebastian við ein tingleim fyri kommuni- staflokkinn, men hann slapp ikki fram at, tí at Tim Sebastian tók orðið av honum í heilum. Til endans hevði kommuni- sturin sjálvsagt einki at siga, og tað var júst enda- málið.

Sjálðan havi eg verið so hugtikin av sjónvarps- sending, sum tá ið Kári

Petersen sang fyri okkum friggjakkvöldið. Tað var sonn fragð at hoyra nýggju og gomlu sangir hansara, teir gomlu fram- førir hann heilt óðrvisi í dag enn fyri 10—15 árum síðani. Ikki minni stutt- ligt var at hoyra tað, hann hevði at siga um list og skaldskap — var onkur, sum segði, at útleigd spillir málburðin? Spell at ljóðið bronglaðist fleiri ferðir. Árni Gregersen dugði eis- ini væl at fáa Kára at tosa, spurningar vóru ikki altíð neyðugir og onkuntið toktust teir at vera kliptir burtur úr.

Útvarpið kom umsiðir eisini við jólasending. »Jólini nærkast« er kirkju- ligari og hevur myndug- leikatýngdari dám enn hinar. Og tað er ikki lukkuligt sum børnini sjálv eru skikkiligi í øllum barnasendingunum, tey akta væl og fram um alt, lurta væl eftir øllum tí, tey vaksnu siga. Men í stov- uni rúnabinda SV-jóla- kalendarasøgur — tekningarnar fáa tær at

rigga serliga væl. Skal eg fylast á jólakalendaran, so er onkuntið ov langt mill- um tekningarnar — t.d. máttu vit nakað leingi taka til takkar við »and- litsmynd« av Stjørnu —. Elin hevur lyndi til at lesa ov tyðuliga, áherðsla kem- ur tí skeivt fyri onkuntið og verður til óætlað skemt, t.d. rættuliga, greyturin, sum var lopn av um morgunin. Karmur- in — kanska er nakað nógv inni — við teimum stummu dukkunum stendur seg væl, tí at Elin tosar við tær og ikki nið- uryvir hyggjararnar. Tað ger Zacharis haraftur- imóti, tá ið hann oysir út yvir okkum tað, sum vit kunnu vænta okkum av Jólunum hjá abbanum.

Hvi eru jól so gamalslig og forn, tá ið tey verða sett á pall? Smágentur- nar, sum hugdu heima hjá okkum, mistu áhugan, men tá ið seyðatjóvurin kom, hildu tað fyrst vera stuttligt, og síðani ræðandi. Upptøkur eru stak góðar, tað sæst at tey

hava gjørt sær ómak at taka upp og klippa. Eisini at forða fyri at nútíðin kemur uppá — kortini var onkur el-steyri, og børnini heilsa »bye«, tá ið abbin fer við orðunum »Jesus pápi verði eftir hjá tykk- um«.

Gluggin sunnukvöldið var forvitnisligur. Bóka- og blaðutgáva hoyrir jólu- num til, og hon var sett sum karm um sendingina — mær hevði dámt betur, um útgávarnar vóru savn- aðar fyrst í sendingini — ella tær kundu fingið alla sendingina, um Bella Ka- trina t.d. varð ummæld hesa ferð. Men stundir skuldu vera til vitjanina á Landsskjalasavninum, og hon var frálík. Her var endiliga ein eldhugaður stovnsleiðari. Jóannes Dalsgaard brendi fyri stovni sínum, og bæði hann og starvsfólkini dugdu at greiða frá tí, stovnurin tekst við. Upp- tøkurnar vóru góðar og samansetingin lögð til rættis soleiðis, at orð og myndir lýstu hvørt annað

útvarps- og sjónvarps- ummæli

Malan Simonsen
skrivar

— onkuntið glapp kortini sambandið millum upp- lesturin og handritið. Ein turrisligur stovnur fullur av góðum søgum. Hjartanemandi send- ingin »Hjálp eg havi átt« viðgjörði burðarpsykosu og burðartunglyndi soleið- is, at tú fekst eina fatan av, hvi summar barnakon- ur verða raktar av tí. Meg lysti kortini at vita, um burðartunglyndi er nýtt fyrirbrigdi ella hevur vund- ið upp á seg, tí sálarlækn- in legði stóran dent á tey strongu krovini um per- fektionismu, sum konu- fólk seta sær í dag.

At enda skal útvarpið hava rós fyri at hava sett

»Bókmentatátin« á skránnu. Sendingin var væl lögð til rættis, byrjaði soleiðis at tú fekst hug at lurta, og bókaumrøðurnar vóru aktuellar og væl úr hondum greiddar hesa vikuna.

Malan Simonsen